

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 18CoCsp/4/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8321202822
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 05. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Daniela Babinová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2025:8321202822.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Daniely Babinovej a členov senátu JUDr. Michala Boroňa a JUDr. Branislava Brezu v spore žalobcov: 1. L. N., nar. XX.XX.XXXX, A., XXX XX A., 2. M. N., nar. XX.X.XXXX, bytom N. XXX, XXX XX N., obaja právne zastúpení JUDr. Janou Šepelovou, Námestie 13/25, 066 01 Humenné, IČO: 50 495 721 proti žalovaným v 1.: EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom Prievozská 2, 821 09 Bratislava-mestská časť Ružinov, IČO: 35 724 803, zastúpeného: Remedium Legal, s.r.o., advokátska kancelária, so sídlom Prievozská 2, 821 09 Bratislava-mestská časť Ružinov, IČO: 53 255 739, v 2.: U9, a.s., so sídlom Zelinárska 6, 821 08 Bratislava-Ružinov, IČO: 35 849 703, zastúpeného STANĚK VETRÁK & PARTNERI, s.r.o., so sídlom Dunajská 15, 811 08 Bratislava-mestská časť Staré Mesto, IČO: 36 795 038, v 3. : EOS Slovensko Investment LC, s.r.o., so sídlom Prievozská 2, 821 09 Bratislava-mestská časť Ružinov, IČO: 47 032 979, zastúpeného Remedium Legal, s.r.o., advokátska kancelária, so sídlom Prievozská 2, 821 09 Bratislava-mestská časť Ružinov, IČO: 53 255 739, v konaní o určenie neplatnosti dobrovoľnej dražby, o odvolaní žalobcov v 1. a 2. rade a žalovaných v 1. a 3. rade proti rozsudku Okresného súdu Humenné č.k. 12Csp/105/2021-560 z dňa 08.11.2023, takto

rozhodol:

I. Mení rozsudok súdu prvej inštancie tak, že dobrovoľná dražba vykonaná dňa XX.XX.XXXX v priestoroch Mestského úradu C., G. XX, C., napísaná v Notárskej zápisnici č. N XXX/XXXX, NZ XXXXX/XXXX, D. XXXXX/XXXX, predmetom ktorej bola dražba nehnuteľností, ktoré sú evidované na liste vlastníctva č. XXX vedeného Okresným úradom C., katastrálny odbor, nachádzajúce sa v kat. úz. A., obec A., okres C.: pozemok parc. Y. č. XXX/X o výmere X.XXX m², druh pozemku orná pôda, pozemok parc. Y. č. XXX/X o výmere XXX m², druh pozemku zastavaná plocha a nádvorie a rodinný dom, súp. č. XXX postavený na parcele Y. XXX/X, je neplatná.

II. Žalobcom v 1. a 2. rade sa priznáva voči žalovaným v 1. až 3. rade nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania v rozsahu 100 %, o výške ktorej rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Humenné (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom vo výroku I. zamietol žalobu a vo výroku II. žalovaným v 1., 2. a 3. rade vo vzťahu k žalobcom náhradu trov konania nepriznal.

2. V odôvodnení svojho rozhodnutia súd prvej inštancie uviedol, že predmetom tohto konania bola žaloba o určenie neplatnosti dobrovoľnej dražby konanej dňa XX.XX.XXXX. V prejednávanej veci bola dražba uskutočnená dňa XX.X.XXXX na ktorej bol udelený príklep vydražiteľovi nehnuteľnosti teda žalovanému v 3. rade, z čoho vyplýva, že žalobu o určenie neplatnosti dražby bolo možné podať v lehote 3 mesiacov, teda do dňa XX.XX.XXXX. Tak ako to vyplýva z Potvrdenia OS Humenné na čl. 41 spisu, žaloba bola

podaná na Okresný súd Humenné dňa 11.09.2021 o 23:51 hod.. Na základe uvedeného súd prvej inštancie konštatoval, že žaloba bola na súd podaná v zákonom stanovenej lehote.

Po oznámení sa s obsahom preložených listinných dôkazov ako aj pripojeného Dražobného spisu žalovaného v 2. rade sp. zn. 91/2021 súd prvej inštancie zistil, že dražba nehnuteľnosti vo vlastníctve žalobcov dňa XX.X.XXXX sa uskutočnila v súlade so zákonom č.527/2000 Z.z. Námietky žalobcov o nedoručení niektorých listín žalobcom boli vyvrátené predloženým dražobným spisom z ktorého vyplýva, že pri dražbe nedošlo k porušeniu procesného postupu zo strany dražobníka teda žalovaného v 2. rade. Je pravdou, že niektoré zásielky si žalobcovia v odbernej lehote neprevzali, avšak boli doručované na adresu žalobcov, a preto je potrebné tieto zásielky považovať za riadne doručené.

Konštatoval, že tvrdenie zástupcu žalobcov, že v dražobnom spise v Zmluve o vykonaní dražby nie sú uvedené niektoré náležitosti, ktoré má zmluva obsahovať, bolo vyvrátené tým, že medzi navrhovateľom dražby a dražobníkom bola uzavretá tzv. Rámcová zmluva na ktorú sa odvoláva zmluva o vykonaní dražby. Táto skutočnosť vyplýva aj z obsahu samotnej Zmluvy o vykonaní dražby.

Za vyvrátené považoval súd prvej inštancie tvrdenie zástupkyne žalobcov o porušení ust. 5 ods. 8 zákona č. 527/2002 Z.z., tým, že štatutárom dražobníka teda žalovaného v 2. rade v čase dražby bol O. A. S. predseda predstavenstva a nie A. W. tak ako to tvrdila zástupkyňa žalobcov.

Uviedol, že zástupkyňa žalobcov vznesla aj námietku premlčania výkonu záložného práva s poukázaním na skutočnosť, že Okresný súd Humenné v konaní vedenom pod sp. 7Csp/88/2019 zamietol žalobu pôvodného veriteľa Slovenskej sporiteľne a.s proti žalovaným o zaplatenie sumy 19.680,97 eura z dôvodu premlčania nároku a teda podľa zástupcu žalobcov keďže je premlčaná pohľadávka veriteľa je premlčané aj záložné právo. V tejto súvislosti sa súd prvej inštancie stotožnil s vyjadrením zástupcu žalovaných v 1.- 3. rade, ktorý počas konania mal za to, že premlčanie pohľadávky a premlčanie záložného práva sú dva samostatné právne inštitúty, ktorých účinky nastávajú samostatne. Aj podľa názoru súdu v danej veci výkon záložného práva nebol premlčaný z dôvodu, že záložný veriteľ, právny predchodca žalobcu začal s výkonom záložného práva dňa X.X.XXXX a to podaním - Oznámenie o začatí výkonu záložného práva. Žalobcovia až podaním žaloby vznesli námietku premlčania výkonu záložného práva, ktorý už bol uskutočnený dobrovoľnou dražbou dňa XX.X.XXXX.

Na základe uvedeného to súd prvej inštancie uzavrel tak, že nedošlo k tomu aby dobrovoľnou dražbou dňa XX.X.XXXX boli dotknuté práva žalobcov a preto žalobu zamietol.

3. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 257 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) a žalovaným, ktorí boli v konaní úspešní, náhradu trov konania nepriznal, pričom ako dôvod hodný osobitného zreteľa pre ktorý žalovaným náhradu trov konania nepriznal, považoval majetkovú a finančnú situáciu žalobcov, ktorým bol priznaný nárok na poskytnutie bezplatnej právnej pomoci rozhodnutím Centra právnej pomoci C. zo dňa XX.X.XXXX žalobkyni v 1. rade a zo dňa 23.5.2023 žalobcovi v 2. rade. Navyše v konaní bolo preukázané, že na žalobcu v 2. rade bol vyhlásený konkurz uznesením Okresného súdu Košice sp.zn. 31OdK/57/2020 zo dňa 14.2.2020 (čl. 539), ktorý bol v zmysle § 167 ods. 1 zákona č. 7/2005 skončený z dôvodu, že konkurzná podstata nepokryje ani náklady konkurzu.

4. Proti tomuto rozsudku podali žalobcovia v zákonom stanovenej lehote odvolanie z dôvodov uvedených v § 365 ods. 1 písm. b), d), f), e) a h) CSP. Namietali, že súd prvej inštancie dostatočne nevysporiadal so všetkými nami uvádzanými skutkovými tvrdeniami. Nesúhlasili s tvrdením súdu prvej inštancie, že nami tvrdené námietky ohľadom absencie obligatórných náležitostí Zmluvy o vykonaní dražby boli vyvrátené tým, že medzi navrhovateľom dražby a dražobníkom bola uzavretá tzv. Rámcová zmluva, na ktorú sa odvoláva zmluva o vykonaní dražby. Možno by toto tvrdenie bolo možné akceptovať, ak by spomínaná Rámcová zmluva bola súčasťou dražobného spisu, avšak ako bolo preukázané, táto v spise absentuje. Žalobcovia trvajú na tom, že v danom prípade došlo k porušeniu ust. § 16 ods. 2 Zákona o dobrovoľných dražbách, nakoľko Zmluva o vykonaní dražby neobsahuje najnižšie podanie, ani predpokladané náklady dražby a výšku odmeny dražobníka alebo spôsob jej určenia alebo dohodu o tom, že dražba bude vykonaná bezplatne, ako obligatórne náležitosti uvedenej zmluvy. Taktiež absentuje písomné vyhlásenie navrhovateľa dražby, že predmet dražby je možné dražiť (§7 ods. 2). V uvedenej zmluve je len odkaz na Rámcovú zmluvu, avšak táto sa v dražobnom spise nenachádza. Trvajú na tom, že Zmluva o vykonaní dražby má obsahové vady, ktoré spôsobujú absolútnu neplatnosť tejto zmluvy.

Tvrdenie právneho zástupcu žalovaného v 2. rade, že žalobcovia prostredníctvom aj svojho zástupcu predtým ako vôbec žalobu podali na súd, tak v prvom rade si mali vyhodnotiť, či by podaná žaloba mala pre nich nejaký zmysel, mali teda možnosť nahliadnuť do tohto dražobného spisu, aby si dôkazy zabezpečili, pretože dražobník má podľa § 8 ods. 2 archivačnú povinnosť, považujú za účelové a

irelevantné. Právo žalobcov podať žalobu o neplatnosť dražby im vyplýva priamo zo zákona a či má pre nich nejaký význam, je otázka nepochopiteľná, pretože títo chránia svoje ústavné právo na obydlie, chránia (predovšetkým žalobkyňa v 1. rade), strechu nad hlavou, ako jediné obydlie. Žalovaný v 2. rade, ako dražobník, je predsa v zmysle Zákona o dobrovoľných dražbách povinný viesť riadnu spisovú dokumentáciu a neodvolávať sa na „možnosť“ žalobcov nahliadnuť do dražobného spisu pred podaním žaloby.

Súd prvej inštancie sa taktiež nevysporiadal, a ani vo svojom rozhodnutí sa nezaobrá nami predloženou námietkou ohľadom nekalej povahy podmienky týkajúcej sa predčasného splatenia úveru v dôsledku toho, že dlžník nesplnil svoje povinnosti v určitej obmedzenej lehote, pričom toto právo nepodlieha požiadavke proporcionality. V tejto súvislosti žalobcovia poukázali opätovne na rozhodovaciu prax súdov (napr. rozsudok Krajského súdu v Prešove č.k. 20CoCsp/10/2022-434 zo dňa 28. septembra 2023).

Namietali, že nemajú vedomosť o tom, aby existovala dohoda, resp. zmluvná podmienka, na základe ktorej by sme sa s právnym predchodcom žalovaného v 1. rade dohodli na možnosť využiť právo veriteľa upravené v § 565 Občianskeho zákonníka, v dôsledku ktorého právny predchodca žalovaného v 1. rade mimoriadne zosplatnil úver zo Zmluvy o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX ku dňu XX.XX.XXXX, a túto skutočnosť žalovaný v 1. rade ani nepreukázal. Nepreukázal existenciu dohody o možnosti veriteľa žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky podľa § 565 OZ s dlžníkmi, teda podľa ich názoru vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru zo dňa XX.XX.XXXX je v danom prípade neplatné pre rozpor so zákonom podľa § 39 OZ. Kľúčovým je teda, že neexistovala ani pohľadávka banky (právneho predchodcu žalovaného v 1. rade) nevyhnutná pre realizáciu výkonu záložného práva formou dobrovoľnej dražby, a teda aj samotná dražba nehnuteľností má byť neplatná. Taktiež taký právny úkon, akým je zosplatenie celého dlhu by mal obsahovať dôležitý údaj a to identifikáciu tej nezaplatennej splátky, pre ktorú veriteľ rozhodol využiť svoje právo na zosplatenie celého dlhu. V oznámení o vyhlásení mimoriadnej splatnosti zo dňa XX.XX.XXXX však takýto údaj absentuje.

V neposlednom rade žalobcovia uviedli, že aj vzhľadom na vyjadrenia žalovaných je nepochybné, že medzi žalobcami a právnym predchodcom žalovaného v 1. rade došlo ku vzniku záväzkového vzťahu, v ktorom sa dve zmluvné strany dohodli navzájom si poskytnúť určité plnenia; žalovaný poskytnúť žalobcom peňažné prostriedky a žalobcovia poskytnuté finančné prostriedky vrátiť formou pravidelných mesačných splátok spolu s úrokmi a poplatkami. Žalobcov je nutné považovať za spotrebiteľov v zmysle § 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka (ďalej OZ), keďže pri uzatváraní a plnení zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru nekonali v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti a na druhej strane právneho predchodcu žalovaného v 1. rade možno považovať za dodávateľa podľa § 52 ods. 3 OZ, nakoľko pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy konal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Z vyššie uvedeného dôvodu je teda potrebné pri posudzovaní predmetného právneho vzťahu brať na zreteľ všeobecnú úpravu spotrebiteľských zmlúv obsiahnutú v Občianskom zákonníku, úprava ktorých je obsiahnutá v ust. § 52 a nasl. OZ a ktoré poskytujú výraznú ochranu pre spotrebiteľa. Rozhodovanie v rovine pravidiel verejného poriadku a tým spojená ingerencia súdu v spotrebiteľských veciach, aj pri zastupovaní advokátom má byť plne akceptovateľná. Totiž naplnenie cieľov podľa smernice 93/13 nemôže byť závislé na tom, či spotrebiteľ má alebo nemá advokáta (rozsudok Súdneho dvora zo 4. júna 2015 vo veci C-497/13, ECLI:EU:C:2015:357, bod 47).

Vzhľadom na uvedené skutočnosti žalobcovia žiadali rozsudok súdu prvej inštancie zmeniť tak, že odvolací súd sám vo svojom rozhodnutí určí, že dražba konaná dňa XX.XX.XXXX v C. v priestoroch Mestského úradu C., G. XX, XXX XX C., predmetom ktorej bola dražba nehnuteľností nachádzajúcich sa v obci A., okres C., kat. úz. A., zapísané na LV č. XXX ako pozemok parc. Y. č. XXX/X o výmere XXXX m², druh pozemku orná pôda, pozemok parc. Y. č. XXX/X o výmere XXX m², druh pozemku zastavaná plocha a nádvorie a rodinný dom súp. č. XXX postavený na parcele č. XXX/X, je neplatná. Zároveň si žalobcovia uplatnili v prípade úspechu voči žalovaným v 1. - 3. rade aj náhradu trov konania súdu prvej inštancie, ako aj odvolacieho súdu v plnom rozsahu.

5. Proti tomuto rozsudku v rozsahu výroku II. podali žalovaní v 1. a 3. rade v zákonom stanovenej lehote odvolanie z dôvodov uvedených v § 365 ods. 1 písm. b), d), f), e) a h) CSP. Žalovaní 1. a 3. rade uviedli, že žalobcovia iniciovali konanie pred všeobecným súdom s tým, že nesú výlučnú zodpovednosť za výsledok, t. j. všetky riziká spojené s uplatnením alebo bránením práva. Súd prvej inštancie aplikoval ust. § 257 CSP z dôvodu majetkovej a finančnej situácie žalobcov, ktoré však odôvodnil výlučne priznaním nároku na poskytnutie bezplatnej právnej pomoci rozhodnutím Centra právnej pomoci C.. Z uvedeného teda vyplýva, že súd si ani len nesplnil povinnosť individuálneho posúdenia majetkových a finančných pomerov strán sporu a svoje závery odvodzuje od rozhodnutia Centra právnej pomoci C.. V tomto smere

žalovaní v 1. a 3. rade poukázali na nepreskúmateľnosť napádaného rozsudku nakoľko z odôvodnenia nevyplýva, že by sa súd čo i len pokúšal zistiť majetkové a finančné pomery žalobcov, nie to ešte ich preukázal, v dôsledku čoho nemožno rozsudok súdu v jeho napádanej časti považovať za dostatočný a zákonný.

Rovnako za dôvod hodný osobitného zreteľa podľa názoru žalovaných v 1. a 3. rade v žiadnom prípade nemožno považovať skutočnosť, že na jedného zo žalobcov bol vyhlásený konkurz. Výnimočnosť dôvodov hodných osobitného zreteľa musí vyplývať z individuálnych okolností prejednávaneho prípadu a v žiadnom možnom výklade ust. § 257 CSP nemožno dôvody hodné osobitného zreteľa generalizovať, tak ako to urobil súd prvej inštancie. Z odôvodnenia súdu prvej inštancie teda vyplýva, že generálnym dôvodom uplatnenia ust. § 257 CSP je vyhlásenie konkurzu na žalobcu z čoho možno logicky vyvodíť, že akákoľvek osoba, na ktorú bol vyhlásený konkurz môže podávať šikanózne žaloby voči napr. svojim veriteľom bez hrozby znášania náhrady trov konania v prípade neúspechu. Uvedený názor súdu prvej inštancie by dokonca mohol vyústiť až do účelových žalôb, kedy by takéto osoby uplatňovali nároky len z dôvodu cieľavedomého poškodzovania brániacich sa subjektov, ktorí budú musieť znášať náklady na konanie, a teda aj náklady na právne zastúpenie bez ohľadu na dôvodnosť žaloby, či úspech v súdnom konaní.

Podľa žalovaných v 1. a 3. rade ak strana podá nedôvodnú žalobu hoc aj strana, na ktorú bol vyhlásený konkurz, v žiadnom prípade nemožno túto skutočnosť považovať za dôvod hodný osobitného zreteľa, pre ktorý by súd nemal priznať nárok na náhradu trov konania úspešnej protistrane. Aplikácia ust. § 257 CSP je prípustná len vo výnimočných prípadoch, musí byť súdom náležite odôvodnená, čo v prejednanom prípade nie je splnené.

Namietali nesprávny samotný proces rozhodovania súdu prvej inštancie, nakoľko súd je povinný spoľahlivo zistiť, či existujú dôvody hodné osobitného zreteľa pre výnimočné nepriznanie náhrady trov konania v zmysle § 257 CSP, pričom v prejednanom prípade sa súd výlučne odkázal na rozhodnutie Centra právnej pomoci C. a rozhodnutie o vyhlásení konkurzu na žalobcu 2. rade. Súd sa preto vôbec nevyšporiadal s aplikáciou § 257 CSP, nakoľko neboli preukázané majetkové a finančné pomery strán sporu a ďalšími vyššie uvedenými dôvodmi uplatnenia § 257 CSP sa súd nezaoberal vôbec

Na základe vyššie uvedeného žalovaní v 1. a 3. rade navrhli, aby odvolací súd rozsudok v napadnutom rozsahu preskúmal a v zmysle ustanovenia § 388 CSP ho zmenil tak, že prizná žalovaným v 1. a 3. rade nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania voči žalobcom, resp. v zmysle ustanovenia § 389 ods. 1 CSP ho zrušil a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

6. K odvolaniu žalobcov podal vyjadrenie žalovaný v 2. rade. Odvolaním napadnutý rozsudok je po vecnej i právnej stránke správny, dostatočne odôvodnený a dáva odpoveď na všetky žalobcami tvrdené skutočnosti. Pokiaľ žalobcovia nesúhlasia s tvrdením súdu prvej inštancie, že ich námietky ohľadom absencie obligatórnych náležitostí Zmluvy o vykonaní dražby boli vyvrátené tým, že medzi navrhovateľom dražby a dražobníkom bola uzavretá tzv. Rámcová zmluva, na ktorú sa odvoláva zmluva o vykonaní dražby, nakoľko takáto rámcová zmluva nie je v dražobnom spise, žalovaný v 2. rade si dovoľuje uviesť, že v konaní o neplatnosť dražby, ktoré je kontradiktórnym konaním, dôkazné bremeno zaťažuje jednoznačne žalobcu. Uvedená námietka žalobcov nebola obsahom samotnej žaloby, ani nebola nimi prezentovaná počas celého súdneho konania, ktoré prebieha už viac ako dva roky, a pritom žalobcovia sú od počiatku zastúpení kvalifikovaným právnym zástupcom - advokátom. Túto námietku vzniesla právna zástupkyňa žalobcov až na pojednávaní dňa XX.XX.XXXX, teda až po tom ako žalovaný 2. rade predložil súdu originál dražobného spisu, pričom tento dôkaz nebol navrhnutý žalobcami, vykonal ho z vlastnej iniciatívy súd. Žalobcovia pred podaním žaloby, ako ani potom v priebehu celého konania nevyvinuli absolútne žiadnu aktivitu na zabezpečenie si akýchkoľvek dôkazov na preukázanie ich tvrdení, pričom mali možnosť kedykoľvek nahliadnuť do dražobného spisu, prípadne kontaktovať dražobníka a žiadať, aby im poskytol dokumentáciu, ktorú potrebovali. Zákon o dobrovoľných dražbách v žiadnom svojom ustanovení neprikazuje, čo má dražobný spis obsahovať, preto nie je možné tvrdiť, že rámcová zmluva má byť obsahom každého jednotlivého dražobného spisu. Skutočnosť, že vzhľadom na dlhodobú spoluprácu medzi dražobníkom a navrhovateľom dražby pri viacerých dražbách bola uzatvorená rámcová zmluva, ktorá upravuje podmienky vykonávania dražieb a následne na túto zmluvu jednotlivé čiastkové zmluvy odkazujú, v žiadnom prípade nemôže spôsobiť neplatnosť takejto čiastkovej zmluvy o vykonaní dražby. V tejto súvislosti nemožno opomenúť ani koncentráciu konania, nakoľko v súlade s ustanovením § 153 CSP.

Uviedol, že na pojednávaní dňa XX.XX.XXXX, na ktorom zástupkyňa žalobcov vzniesla námietku neplatnosti zmluvy o vykonaní dražby z dôvodu, že dražobný spis neobsahoval rámcovú zmluvu,

súd prvej inštancie ukončil dokazovanie. Keďže konanie prebieha od roku XXXX, konštatoval, že žalobcovia, napriek kvalifikovanému zastúpeniu od počiatku konania, nepostupovali v konaní starostlivo a nepredložili prostriedky procesného útoku včas tak, aby na tieto mohli žalovaní plnohodnotne reagovať. Okrem toho že žalobcovia neunesli dôkazné bremeno vo vzťahu preukázania tvrdenej neplatnosti zmluvy o vykonaní dražby.

Nesúhlasil s tvrdením žalobcov, že súd prvej inštancie sa nevysporiadal ich námietkami ohľadom nekalej povahy podmienky týkajúcej sa predčasnej splatnosti úveru a požiadavke proporcionality a poukazujú na spotrebiteľský charakter sporu. Považuje ho za jednoznačne účelové. Žalovaný v 2. rade má za to, že súd prvej inštancie sa aj s týmito námietkami žalobcov plnohodnotne a dostačujúco vysporiadal.

Na základe vyššie uvedeného žalovaný v 2. rade požiadala odvolací súd, aby rozsudok súdu prvej inštancie, ako vecne a právne správny potvrdil.

7. K odvolaniu žalobcov podali vyjadrenie žalovaní v 1. a 3. rade. Úvodom žalovaní v 1. a 3. rade poukázali na zjavné špekulácie žalobcov, ktorých odvolanie je formulované na konštatovaní „Nemáme vedomosť o tom...“, keďže dôkazné bremeno preukázania podmienok neplatnosti dražby je výlučne za žalobcov, ktorí do konania ani nepredložili potrebné dôkazy, na ktoré sa odvolávajú a preto je podľa žalovaných 1. a 3. rade absolútne neprípustné namietat' nedostatočné odôvodnenie súdu, keďže žalobcovia ani nepredložili dôkazy, ktoré od súdu požadovali posúdiť. Už v podanej žalobe žalobcovia uvádzali, že dôkazy, na ktoré sa odvolávajú nepredložili z dôvodu, že nimi nedisponujú - a to napriek skutočnosti, že boli stranami sporu v konaní so sp. zn. 7Csp/88/2019 - a preto podávať odvolanie z dôvodu, že sami neunesli dôkazné bremeno, a teda súd sa nemohol vysporiadať so všetkými skutočnosťami (ako je napr. podmienky zosplatnenia pohľadávky) je podľa názoru žalovaných 1. a 3. rade neprípustné.

Žalovaní 1. a 3. rade vo vzťahu k splatnosti pohľadávky opakovane poukázali na skutočnosť, že žalobcovia v podanej žalobe odkazovali na rozsudok Okresného súdu Humenné so sp. zn. 7Csp/88/2019 a rozsudok Krajského súdu v Prešove so sp. zn. 7CoCsp/33/2020, v zmysle ktorých súd zamietol žalobu právneho predchodcu žalovaného v 1. rade o zaplatenie zabezpečenej pohľadávky, v ktorých predbežnou právnou otázkou bolo posúdenie platného vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru. V dôsledku platného vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru súd žalobu právneho predchodcu žalovaného 1. rade zamietol z dôvodu premlčania. Žalovaní 1. a 3. rade na základe uvedeného majú za preukázané, že postupca v prejednávacom prípade vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru platne, pričom platnosť tohto vyhlásenia bola v konaní so sp. zn. 7Csp/88/2019 na tamomšom súde právoplatne posúdená nakoľko platnosť tohto právneho úkonu bola dôvodom zamietnutia žaloby.

Podľa žalovaných v 1. a 3. rade súd prvej inštancie ani nebol oprávnený posudzovať platnosť vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru, nakoľko tá už bola právoplatne posúdená tamajším súdom v konaní so sp. zn. 7Csp/88/2019 a potvrdená rozsudkom Krajského súdu v Prešove so sp. zn. 7CoCsp/33/2020. Došlo by tak zjavne účelovej arbitrárnosti a porušeniu práva na súdnu ochranu žalovaného, ak by totožný súd zamietol žalobu veriteľa z dôvodu premlčania pohľadávky a následne žalobe dlžníkov o neplatnosť dražby vyhovel z dôvodu, že totožná pohľadávka - ani po právoplatnom zamietnutí žaloby z dôvodu premlčania - nebola splatná. Namietané skutočnosti žalobcov sú nie len nepreukázané, keďže do konania nepredložili dôkazy na podporu ich tvrdení, ale navyše odporujú právoplatnému rozhodnutiu tamajšiemu súdu, čo odporuje aj základným zásadám právnej istoty a prekážky res iudicata.

Na základe vyššie uvedeného sa žalovaný 1. a žalovaný 3. rade stotožnili s výrokom I. rozsudku súdu a navrhli, aby odvolací súd rozsudok súdu vo výroku I. potvrdil ako vecne správny a žalovanému 1. rade a žalovanému 3. rade priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

8. Tunajší odvolací súd výzvou zo dňa XX.XX.XXXX vyzval žalovaného v 1. rade, aby v lehote 20 dní od doručenia výzvy predložil Zmluvu o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa XX.XX.XXXX, uzavretú medzi právnym predchodcom žalovaného v 1. rade (Slovenská sporiteľňa a.s.) a žalobcami a Zmluvu o zriadení záložného práva zo dňa XX.XX.XXXX, na základe ktorej právnym predchodcom žalovaného v 1. rade mohol vykonať dobrovoľnú dražbu nehnuteľnosti zapísaných na LV. č. XXX kat. úz. A..

Odvolací súd vyzval, aby sa žalovaný v 1. rade vyjadril k posúdeniu zmluvného vzťahu založeného na základe Zmluvy o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa XX.XX.XXXX, ako vzťahu spotrebiteľského podľa ust. § 52 ods. 1 až 4 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia uvedenej zmluvy a ust. § 1 a § 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov v znení účinnom v čase uzatvorenia tejto zmluvy. Odvolací súd vyzval žalovaného v 1. rade, aby oznámil odvolaciemu súdu:

- Na základe akej dohody (zmluvnej podmienky) sa žalobcovia v 1. a 2. rade dohodli s právnym predchodcom žalovaného v 1. rade (Slovenská sporiteľňa a.s.) na možnosti využiť právo veriteľa upravené v § 565 Občianskeho zákonníka, v dôsledku ktorého právny predchodca žalovaného v 1. rade vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru zo Zmluvy o poskytnutí úveru ku dňu XX.XX.XXXX. Podmienkou pre platné zosplatenie úveru v zmysle § 565 Občianskeho zákonníka je dohoda strán konania o možnosti veriteľa žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky. Je povinnosťou žalovaného v 1. rade ako právneho nástupcu veriteľa uzavretie takejto dohody a splnenie i ďalších podmienok vyžadovaných ust. § 53 ods. 9 a § 565 Občianskeho zákonníka pre platné zosplatenie úveru tvrdiť a preukázať. Keď nie je preukázaná existencia dohody o možnosti veriteľa žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky podľa § 565 Občianskeho zákonníka s dlžníkmi, vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru je neplatné pre rozpor so zákonom podľa § 39 Občianskeho zákonníka.

- Dlhne splátky úveru a ich výšku, pre ktoré právny predchodca žalovaného v 1. rade vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru ku dňu XX.XX.XXXX.

- Špecifikáciu jednotlivých položiek, z ktorých pozostáva pohľadávka vo výške 21.374,56 eura uvedená vo Vyhlásení o mimoriadnej splatnosti zo dňa XX.XX.XXXX.

- Celkovú výšku dlžnej sumy, so splácaním ktorej boli žalobcovia v 1. a 2. rade v omeškaní v čase vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru ku dňu XX.XX.XXXX.

- Akým spôsobom právny predchodca žalovaného v 1. rade postupoval pri zistení príjmových pomerov žalobcov v 1. a 2. rade a ich schopnosti splácať úver v súlade s odbornou starostlivosťou banky podľa ust. § 7 ods. 1 a § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov, § 27 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách a o zmene a doplnení iných zákonov, § 4 ods. 8 zákona č. 250/2007 Zb. o ochrane spotrebiteľa a § 3 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka.

- Splnenie podmienok postúpenia bankovej pohľadávky z právneho predchodcu žalovaného v 1. rade (banky) na súčasného žalovaného (nebankový subjekt) podľa § 92 ods. 8 Z.z. 483/2001 Z.z. o bankách a o zmene a doplnení iných zákonov vo svetle rozsudku Súdneho dvora EÚ vo veci C-598/21 zo dňa 09.11.2023, ktorý súvisí s konaním: SP,CI proti Všeobecnej úverovej banke a. s., ktorý rozhodol takto: „Článok 3 ods. 1, článok 4 ods. 1, článok 6 ods. 1 a článok 7 ods. 1 smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách v spojení s článkami 7 a 38 Charty základných práv Európskej únie sa majú vykladať v tom zmysle, že: bránia vnútroštátnej právnej úprave, podľa ktorej súdne preskúmanie nekalej povahy klauzuly o predčasnej splatnosti obsiahnutej v zmluve o spotrebiteľskom úvere nezohľadňuje proporionalitu možnosti priznanej predajcovi alebo dodávateľovi uplatniť právo, ktoré mu vyplýva z tejto klauzuly, s ohľadom na kritériá súvisiace najmä so závažnosťou nesplnenia zmluvných povinností zo strany spotrebiteľa, takých ako výška splátok, ktoré neboli splatené vo vzťahu k celkovej výške úveru a dĺžke trvania zmluvy, ako aj s možnosťou, že uplatnenie uvedenej klauzuly povedie k tomu, že predajca alebo dodávateľ môže pristúpiť k vymáhaniu súm dlžných na základe tejto klauzuly predajcom rodinného obydlija spotrebiteľa v mimosúdnom konaní.“

Odvolačný súd upozornil žalovaného v 1. rade na možnosť aplikácie ustanovenia § 382 CSP, podľa ktorého ak má odvolací súd za to, že sa na vec vzťahuje ustanovenie všeobecne záväzného právneho predpisu, ktoré pri doterajšom rozhodovaní veci nebolo použité a je pre rozhodnutie veci rozhodujúce, vyzve strany, aby sa k možnému použitiu tohto ustanovenia vyjadril.

9. K výzve odvolacieho súdu sa vyjadrili žalovaní v 1. a 3. rade. V prílohe tohto podania žalovaný v 1. rade predložili Zmluvu o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX z XX. XX. XXXX (ďalej len „Úverová zmluva“) a Zmluvu o zriadení záložného práva z XX.XX.XXXX.

Žalovaní 1. a 3. rade uviedli, že Úverová zmluva nie je zmluvným typom upravená v Občianskom zákonníku avšak s ohľadom na spotrebiteľský charakter sa budú aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka v prípade, ak je táto úprava v porovnaní s Obchodným zákonníkom pre spotrebiteľa priaznivejšia - v ostatných prípadoch je teda nevyhnutné aplikovať ustanovenia Obchodného zákonníka. Úver poskytnutý z Úverovej zmluvy v žiadnom prípade nie je spotrebiteľským úverom v zmysle zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej aj „ZoSÚ“). S ohľadom na skutočnosť, že úver z Úverovej zmluvy bol zabezpečený záložným právom k nehnuteľnostiam, jeho účelom bolo nadobudnutie, úprava a údržba nehnuteľností a zároveň lehota splatnosti bola viac ako desať rokov, tak Úverová zmluva nie je spotrebiteľským úverom podľa ZoSÚ a preto nemožno ZoSÚ na predmetný zmluvný vzťah vôbec aplikovať. Nakoľko ZoSÚ sa nevzťahuje na Úverovú zmluvu, tak akákoľvek sankcia voči veriteľovi upravená v tomto zákone neprichádza vôbec do úvahy, nakoľko zákon neumožňuje použiť sankciu voči

veriteľovi, ktorá by nevyplývala priamo z právneho predpisu - o to viac, pokiaľ ide o sankciu, ktorá je dôsledkom nesplnenia povinnosti veriteľa, ktoré zákon veriteľovi neukladá.

Žalovaní 1. a 3. rade vo vzťahu k splatnosti pohľadávky opakovane poukázali na skutočnosť, že rozsudkom Okresného súdu Humenné so sp. zn. 7Csp/88/2019 a rozsudkom Krajského súdu v Prešove so sp. zn. 7CoCsp/33/2020, bola žaloba právneho predchodcu žalovaného 1. rade o zaplatenie zabezpečenej pohľadávky zamietnutá z dôvodu premlčania, pričom predbežnou právnou otázkou bolo posúdenie platného vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru, ktoré predstavovalo neoddeliteľnú súčasť dôvodu pre zamietnutie žaloby. V dôsledku platného vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru súd žalobu právneho predchodcu žalovaného 1. rade zamietol z dôvodu premlčania. Na základe uvedeného je preukázané, že postupca v prejednávanom prípade vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru platne, pričom platnosť tohto vyhlásenia bola v konaní so sp. zn. 7Csp/88/2019 na tamojšom súde právoplatne posúdená nakoľko platnosť tohto právneho úkonu bola dôvodom zamietnutia žaloby. Nie je ich povinnosťou tvrdiť či dokazovať dojednanie práva na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti či iných s tým spojených skutočností nakoľko totožný súd už jeho pohľadávku posúdil a právoplatne ju zamietol ako premlčanú, a teda splatnosť celej pohľadávky bola súdom právoplatne určená.

Žalovaný v 1. a 3. rade zastávajú názor, že je v rozpore s právnou istotou, aby totožný súd v konaní, v ktorom si veriteľ uplatní svoju pohľadávku jeho žalobu zamietol z dôvodu, že pohľadávka je z dôvodu platného vyhlásenia mimoriadnej splatnosti premlčaná a v druhom konaní súd opätovne rozhodol v neprospech veriteľa z dôvodu, že jeho pohľadávka v skutočnosti ešte nie je splatnou pretože vyhlásenie mimoriadnej splatnosti v skutočnosti nie je platné, a teda predošlé právoplatné rozhodnutie je nesprávne, resp. išlo o omyl súdu a pôvodná žaloba právneho predchodcu žalovaného 1. rade teda bola dôvodná pretože nedošlo k platnému zosplatneniu úveru a preto pohľadávka nebola premlčaná. V tejto súvislosti žalovaný v 1. rade poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 4Cdo/144/2024 z 23.01.2025. Ďalej k výzve odvolacieho súdu žalovaní v 1. a 3. rade uviedli, že vyhlásenie mimoriadnej splatnosti bolo dojednané v bode 8.4 písm. a) Obchodných podmienok Slovenskej sporiteľne, a. s., pre poskytovanie Úverov a Povolených prečerpaní Privátnym klientom a MIKRO podnikateľom ako aj v bode 7.6.1. písm. a) Všeobecných obchodných podmienok, ktoré tvorili neoddeliteľnú súčasť Úverovej zmluvy.

Uviedli, že v zmysle čl. I. Úverovej zmluvy sa dlžníci zaviazali splatiť úver s úrokovou sadzbou vo výške 5,29% p.a. v deň uzavretia Úverovej zmluvy, pričom táto úroková sadzba fixná 3 roky. V zmysle čl. I. Úverovej zmluvy sa dlžníci zaviazali splácať poskytnutý úver spolu s dohodnutými úrokmi formou pravidelných mesačných splátok od prvého čerpania do XX.XX.XXXX vo výške 118,11 eura (úroky a poplatky), následne vo výške 226,44 eura mesačne, vždy k 25. kalendárnemu dňu v mesiaci. Splatnosť prvej splátky bola stanovená na XX.XX.XXXX, splatnosť poslednej splátky na XX.XX.XXXX. Dňa XX.XX.XXXX postúpil postupca na žalobcu pohľadávku z Úverovej zmluvy v celkovej výške 27.540,14 eura, ktorá pozostávala z istiny vo výške 19.680,97 eura, z riadneho úroku vo výške 4.336,41 eura, zo zmluvného úroku z omeškania vo výške 5,81 eura, z úroku z omeškania vo výške 3.516,95 eura v súlade s prílohou k Zmluve o postúpení pohľadávok. Dlžníci v čase vyhlásenia mimoriadnej splatnosti s omeškaním so splátkami splatnými dňa XX.XX.XXXX, XX.XX.XXXX, XX.XX.XXXX, XX.XX.XXXX, XX.XX.XXXX, XX.XX.XXXX, XX.XX.XXXX, XX.XX.XXXX, XX.XX.XXXX a XX.XX.XXXX. V čase vyhlásenia mimoriadnej splatnosti boli dlžníci v omeškaní s úhradou splatných splátok v celkovej výške 2.205,66 eura. V čase vyhlásenia mimoriadnej splatnosti bola pohľadávka právneho predchodcu žalovaného 1. rade vo výške 21.374,59 eura, ktorá pozostávala z istiny vo výške 20.952,97 eura a príslušenstva, ktoré tvorilo riadny úrok, úrok z omeškania, pričom príslušenstvo je špecifikované a vypočítané vyššie.

Podľa žalovaných v 1. a 3. rade právny predchodca žalovaného v 1. rade nemal povinnosť skúmať bonitu dlžníkov podľa ust. § 7 ods. 1 a § 11 ods. 2 ZoSÚ nakoľko poskytnutý úver nespadá pod právnu úpravu ZoSÚ, a teda je vylúčené, aby veriteľ mal povinnosti, ktoré mu zákon výslovne neukladá, resp. určuje, že na tento zmluvný vzťah sa tieto povinnosti nevzťahujú. Rovnako tak ani z ust. § 27 zákona č. 483/2001 o bankách ani z § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka ani z § 4 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o ochrane spotrebiteľa nevyplýva povinnosť banky skúmať bonitu spotrebiteľa pred poskytnutím úveru, a to ani len okrajovo. Je neprípustné, aby sa osobitný právny predpis účelovo aplikoval na právne vzťahy, ktoré tento osobitný právny predpis výslovne vylúčil zo svojej pôsobnosti, a to neprípustným extenzívnym výkladom všeobecného predpisu v rozpore s jeho účelom ako aj samotným znením. Pokiaľ by ust. § 27 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách alebo § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka alebo § 4 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o ochrane spotrebiteľa upravovali povinnosť banky skúmať bonitu spotrebiteľa - ako sa snaží predostrieť konajúci súd - tak by celková právna úprava § 7 ZoSÚ bola nadbytočná.

Žalovaní 1. a 3. rade v plnom rozsahu odkázali na bod 1. tohto vyjadrenia nakoľko neprijateľnosť zmluvnej podmienky, v ktorej bolo dojednané právo vyhlásiť mimoriadnu splatnosť bolo posúdené

ako platné v konaní na Okresnom súde Humenné so sp. zn. 7Csp/88/2019 ako aj na Krajskom súde v Prešove so sp. zn. 7CoCsp/33/2020 a súd v tomto konaní rovnako posúdil aj všetky ďalšie podmienky nevyhnutné na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti nakoľko pohľadávku z Úverovej zmluvy zamietol z dôvodu jej premlčania pred termínom konečnej splatnosti úveru. Rozhodnutie Súdneho dvora EÚ, na ktoré súd poukazuje neopravňuje totožný súd, aby mohol preskúmať neprijateľnosť zmluvnej podmienky, ktorá už bola súdom právoplatne posúdená ako platná a jej platnosť bola základom pre rozhodnutie vo veci samej. Dôvodom skúmania neprijateľného zosplatnenia úveru po druhý krát totožným súdom je judikatúra vytvorená koncom roka 2023 a konajúci súd sa ju snaží aplikovať na zmluvu uzatvorenú v roku XXXX - a preto je dôvodné poznamenať, že v čase uzatvorenia Úverovej zmluvy neexistovala ani len zmienka či pochybnosť o potrebe dojednať právo na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti tak, aby zohľadňovalo proporionalitu vo vzťahu k výške splátok, výšky úveru, doby trvania a preto nemožno uzavrieť, že by vyhlásenie mimoriadnej splatnosti bolo pre spotrebiteľa neprijateľné.

10. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolania boli podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenými osobami (§ 359 CSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozsudku oznámil na úradnej tabuli a webovej stránke odvolacieho súdu a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok je potrebné zmeniť a žalobe vyhovieť.

11. V tomto konaní sa žalobcovia domáhajú podanou žalobou určenia neplatnosti dobrovoľnej dražby konanej dňa XX.XX.XXXX, predmetom ktorej boli nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXX, kat. úz. A., a to - pozemok parc. Y. č. XXX/X o výmere X.XXX m², druh pozemku orná pôda, pozemok parc. Y. č. XXX/X o výmere XXX m², druh pozemku zastavaná plocha a nádvorie a rodinný dom, súp. č. XXX postavený na parcele Y. XXX/X.

12. O podanej žalobe rozhodol súd prvej inštancie svojim (v poradí prvým) rozsudkom č.k. 12Csp/105/2021-163 zo dňa 24.03.2022 tak, že žalobu zamietol, nepripustil vstup žalobcu do konania a žalovaným vo vzťahu ku žalobkyni náhradu trov konania.

13. Na základe podaného odvolania žalobkyne tunajší odvolací súd uznesením č.k. 18Cosp/27/2022-198 zo dňa 24.01.2023 zrušil rozsudok súdu prvej inštancie a vec mu vrátil na ďalšie konanie nové rozhodnutie.

14. V otázke ex offa vykonávania dôkazov a ingerencie súdov a náhrade nákladov v spotrebiteľských veciach je nevyhnutné uviesť v súvislosti s označením aktivisticko-arbitrážno-svojoľným prístupom odvolacieho súdu, že ustanovenie § 295 CSP, podľa ktorého súd môže vykonať aj tie dôkazy, ktoré spotrebiteľ nenavrhol, ak je to nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci. Výnimočne súd totiž aj v sporovom konaní môže vykonať aj tie dôkazy, ktoré strany nenavrholi, ak je to potrebné pre rozhodnutie vo veci, ale iba v tých sporových konaniach, v ktorých to zákon explicitne umožňuje. Ide (okrem iných) o spotrebiteľské spory, v ktorých súd môže, respektíve je povinný „ex offa“ vykonať aj tie dôkazy, ktoré spotrebiteľ nenavrhol, ak je to nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci (§ 295 CSP). Takýto postup je odôvodnený zvýšenou mierou ingerencie súdu ako orgánu ochrany práva v spotrebiteľských právnych vzťahov. Povaha spotrebiteľského sporu a postavenie spotrebiteľa ako objektívne a prirodzene slabšej strany právneho a procesnoprávneho vzťahu vylučujú uplatnenie prísnej koncentrácie konania, typickej pre všeobecné sporové konania (§ 153 a § 154 CSP).

15. Odvolací súd je presvedčený, že rozhodovanie v rovine pravidiel verejného poriadku a tým spojená ingerencia súdu aj pri zastupovaní advokátom je plne akceptovateľná. Totiž naplnenie cieľov podľa smernice 93/13 nemôže byť závislé na tom, či spotrebiteľ má alebo nemá advokáta (porov. rozsudok Súdneho dvora zo 4. júna 2015 vo veci C-497/13, ECLI:EU:C:2015:357, bod 47)

16. Odvolací súd sa domnieva, že je nevyhnutné vychádzať z doktríny ex offa aplikácie spotrebiteľského práva, dokonca aj pri zastupovaní advokátom (pozri rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci C-497/13).

17. Ex offa dokazovanie vyplýva aj z uznesenia Súdneho dvora EÚ vo veci C-807/19 podľa ktorého bodu 52 v tomto zmysle, ak právne a skutkové okolnosti uvedené v spise predloženom vnútroštátnemu súdu,

ktorý rozhoduje o návrhu na vydanie platobného rozkazu, vyvolávajú vážne pochybnosti, pokiaľ ide o nekalú povahu určitých podmienok, na ktoré spotrebiteľ nepoukazoval, ale ktoré súvisia s predmetom sporu, bez toho, aby bolo možné v tejto súvislosti vykonať konečné posúdenie, vnútroštátnemu súdu prislúcha, aby v prípade potreby ex offo prijal potrebné opatrenia na vykonanie dokazovania s cieľom doplniť tento spis tým, že účastníkov konania pri dodržaní kontradiktórnosti vyzve, aby mu predložili vysvetlenia a doklady potrebné na tento účel. Z toho vyplýva, že vnútroštátny súd je povinný prijať ex offo opatrenia na vykonanie dokazovania, pokiaľ právne a skutkové okolnosti, ktoré sa už nachádzajú v uvedenom spise, vyvolávajú vážne pochybnosti, pokiaľ ide o nekalú povahu určitých podmienok (pozri v tomto zmysle rozsudok z 11. marca 2020, Lintner, C 511/17, EU:C:2020:188, body 37 a 38)

18. Podľa bodu 36 vo veci C-511/17 Súdny dvor totiž viackrát rozhodol, že vnútroštátny súd musí ex offo nariadiť vykonávanie dôkazov s cieľom zistiť, či ustanovenie nachádzajúce sa v zmluve, ktorá je predmetom sporu, ktorý prejednáva, a ktorá bola uzavretá medzi predajcom alebo dodávateľom a spotrebiteľom, patrí do pôsobnosti smernice 93/13 (pozri v tomto zmysle rozsudok z 9. novembra 2010, VB Pénzügyi Lízing, C 137/08, EU:C:2010:659, bod 56, a zo 7. novembra 2019, Profi Credit Polska, C 419/18 a C 483/18, EU:C:2019:930, bod 66).

Podľa bodu 37 vo veci C-511-17 z rovnakého dôvodu a ako to tiež v podstate uviedol generálny advokát v bodoch 61 až 64 svojich návrhov, ak právne a skutkové okolnosti uvedené v spise predloženom vnútroštátnemu súdu vyvolávajú vážne pochybnosti, pokiaľ ide o nekalú povahu určitých podmienok, na ktoré spotrebiteľ nepoukazoval, ale ktoré súvisia s predmetom sporu, bez toho, aby bolo možné v tejto súvislosti vykonať konečné posúdenie, vnútroštátnemu súdu prislúcha, aby v prípade potreby ex offo prijal potrebné opatrenia na vykonanie dokazovania s cieľom doplniť tento spis tým, že účastníkov konania pri dodržaní kontradiktórnosti vyzve, aby mu predložili vysvetlenia a doklady potrebné na tento účel (pozri rozsudok Súdneho dvora EU vo veci C-511/17)

Podľa bodu 38 vo veci C-511/17 z toho vyplýva, že vnútroštátny súd je povinný prijať ex offo také opatrenia na vykonanie dokazovania, aké sú uvedené v predchádzajúcom bode tohto rozsudku, pokiaľ právne a skutkové okolnosti, ktoré sa už nachádzajú v uvedenom spise, vyvolávajú vážne pochybnosti, pokiaľ ide o nekalú povahu určitých podmienok, ktoré napriek tomu, že neboli napadnuté spotrebiteľom, súvisia s predmetom sporu, a pokiaľ v dôsledku toho vykonanie preskúmania ex offo príslušného súdu vyžaduje, aby sa takéto opatrenia na vykonanie dokazovania prijali (pozri rozsudok Súdneho dvora EU vo veci C-511/17).

19. Odvolací súd konštatuje, že dňa XX.X.XXXX uzavreli žalobcovia v 1. a 2. rade a nebohý M. N., nar. XX.XX.XXXX, naposledy bytom A. XXX s právnym predchodcom žalovaného v 1. rade Zmluvu o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX. Predmetom tejto úverovej zmluvy bolo poskytnutie splátkového úveru vo výške 26.000 eur na nadobudnutie, úpravu a údržbu nehnuteľností. Dlužníci sa zaviazali splatiť tento úver v počte 165 splátok vo výške 226,44 eura do XX.XX.XXXX.

20. Toho istého dňa žalobkyňa v 1. rade a nebohý M. N., nar. XX.XX.XXXX, naposledy bytom A. XXX uzavreli s právnym predchodcom žalovaného v 1. rade zmluvu o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam zapísaným na LV č. XXX k.ú. A. (pozemok parc. Y. č. XXX/X o výmere X.XXX m², druh pozemku orná pôda, pozemok parc. Y. č. XXX/X o výmere XXX m², druh pozemku zastavaná plocha a nádvorie a rodinný dom, súp. č. XXX postavený na parcele Y. XXX/X) vo vlastníctve záložcov žalobkyne v 1. rade a nebohého M. N., nar. XX.XX.XXXX, naposledy bytom A. XXX na zabezpečenie pohľadávky vyplývajúcej z Zmluvy o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX.

21. Z obsahu listu Slovenskej sporiteľne a. s. zo dňa XX.XX.XXXX vyplýva, že týmto listom Slovenská sporiteľňa a.s. oznámila žalobkyňi v 1. rade, M. N. st. a M. N. O. začatie výkonu záložného práva k nehnuteľnostiam zapísaným na LV č. XXX kat. územie A.. (čl. 64 spisu)

22. Z obsahu notárskej zápisnice N XXX/XXXX, Nz XXXXX/XXXX vyplýva, že predmetná notárska zápisnica bola napísaná dňa XX.XX.XXXX v priestoroch Mestského úradu C. notárom M.. F. W., ktorou osvedčil vykonanie dražby nehnuteľností zapísaných LV č. XXX kat. úz. A., pričom vydražiteľom nehnuteľností sa stal žalovaný v 3. rade. (čl. 80 spisu)

23. Odvolací súd konštatuje, že medzi žalobcom v 1. a 2. rade, nebohým M. N., nar. XX.XX.XXXX, naposledy bytom A. XXX a právnym predchodcom žalovaného v 1. rade došlo ku vzniku záväzkového vzťahu, v ktorom sa dve zmluvné strany dohodli navzájom si poskytnúť určité plnenia; právny predchodca

žalovaného v 1. rade poskytnúť uvedeným dlžníkom peňažné prostriedky a dlžníci poskytnuté finančné prostriedky vrátiť formou pravidelných mesačných splátok spolu s úrokmi a poplatkami.

24. Žalobcov v 1. a 2. rade a nebohého M. N., nar. XX.XX.XXXX, naposledy bytom A. XXX možno podľa názoru odvolacieho súdu s určitosťou považovať za spotrebiteľov v zmysle § 52 ods. 4 OZ, keďže pri uzatváraní a plnení zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru nekonali v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti a na druhej strane právneho predchodcu žalovaného v 1. rade možno považovať za dodávateľa podľa § 52 ods. 3 OZ, nakoľko pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy konal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Z vyššie uvedeného dôvodu je teda potrebné pri posudzovaní predmetného právneho vzťahu brať na zreteľ všeobecnú úpravu spotrebiteľských zmlúv obsiahnutú v Občianskom zákonníku, úprava ktorých je obsiahnutá v ust. § 52 a nasl. OZ a ktoré poskytujú výraznú ochranu pre spotrebiteľa.

25. Okolnosti, akými sú najmä (i) chránený záloh (obydlie), (ii) chránené osoby ako dražbou dotknuté osoby, (iii) proporcionalita vzťahu pohľadávky a zálohu, (ip) možnosti udržania vlastníctva k zálohu uspokojením pohľadávky iným spôsobom ako dražbou v prípade núteného výkonu záložného práva (súdnou exekúciou), (ir) dobrovoľná dražba ako prostriedok ultima ratio pri existencii iných možností výkonu záložného práva, (is) možnosti reštartu v splácaní úveru, (it) hrozba mimosúdného vymoženía plnenia z neprijateľnej zmluvnej podmienky, (iu) oslabenie práva premlčaním, (iv) nedostatok odbornej starostlivosti veriteľa pri vyhodnocovaní bonity dlžníkov dôležitej na splácanie úveru predstavujú okolnosti, ktoré môžu mať relevanciu v konaní o určenie neplatnosti dobrovoľnej dražby.

26. Odvolací súd poukazuje na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 8Cdo/58/2018 zo dňa 05.06.2019, cit: „Dovolací súd má za to, že aj keď neplatnosť dražby môže byť vyslovená len z dôvodov uvedených v cit. ustanovení (t.j. z dôvodov porušenia ustanovení zákona o dobrovoľných dražbách), zákon pre ich uplatnenie na súde žiadnu lehotu neustanovuje. Ak bolo v stanovenej (3 mesačnej) lehote začaté konanie o určenie neplatnosti dobrovoľnej dražby, môže žalobca dôvody, pre ktoré považuje dražbu za neplatnú, označiť (tvrdiť) nielen v žalobe, prípadne pred uplynutím 3 mesačnej lehoty uvedenej v § 21 ods. 2 ZDD, ale aj kedykoľvek počas konania (samozrejme len vtedy, ak tomu nebráni koncentrácia konania alebo v odvolacom konaní systém neúplnej apelácie), a súd môže vysloviť (určiť) neplatnosť dobrovoľnej dražby nielen z dôvodov, ktoré boli v priebehu konania tvrdené, ale i ktoré vyšli v konaní in ak najavo, aj keď ich žiadna zo strán sporu neoznačila (pozri napr. rozsudok Najvyššieho súdu ČR z 11. apríla 2006, sp. zn. 21Cdo1679/2005). V konaní o neplatnosť dražby podľa § 21 ods. 2 ZDD tak súdu nič nebráni vysloviť neplatnosť dražby na základe i takej skutkovej okolnosti, ktorú síce žalobca v žalobe uviedol, hoci výslovne nenamietal jej rozpor so zákonom, ani ju výslovne neoznačil za dôvod neplatnosti dražby; takýto postup nenarúša kontradiktórnosť konania a s tým spojenú zásadu rovnosti strán sporu, súd tu nepomáha jednej zo strán sporu v uplatňovaní jej práv (nedopĺňa jej žalobný "prednes" a nevyhľadáva za ňu "rozhodujúce skutočnosti", ani nemení ňou uplatnené právo), ale vykonáva to, čo je jeho výlučnou úlohou, teda aplikáciu práva na zistený skutkový stav.

27. Odvolací súd poukazuje taktiež na závery uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 9Cdo/187/2022 zo dňa 27.11.2023. Najvyšší súd konštatoval, že cit.: „Rozhodovacia prax sa pritom ustálila na tom, že v sporoch o učenie neplatnosti dobrovoľnej dražby je jednou z kľúčových otázok skutková otázka týkajúca sa výšky pohľadávky a jej pomerovanie k hodnote draženej nehnuteľnosti. Ústavný súd SR už dávnejšie dospel k záveru, že zistenie skutkových okolností k pomeru splatného dlhu a hodnoty nehnuteľnosti je dôležité (PL. ÚS 23/2014). K následkom nesprávnej výšky pohľadávky sa vyjadril aj najvyšší súd so záverom, že „... ak záložný veriteľ vo vyhlásení podľa § 7 ods. 2 zákona č. 527/2002 Z.z. uplatní pohľadávku, ktorej základ bude spočívať v neprijateľnej zmluvnej podmienke, dochádza k porušeniu tohto ustanovenia, pretože záložný veriteľ uplatní pohľadávku, ktorá neexistuje, čo spôsobuje porušenie ustanovení zákona č. 527/2002 Z.z. o dobrovoľných dražbách zakotvujúce možnosť domáhať sa neplatnosti dobrovoľnej dražby podľa § 21 ods. 2 cit. zákona, pretože týmto neprípustným spôsobom dochádza k porušeniu práv dlžníka (resp. záložcu), od ktorého veriteľ prostredníctvom dobrovoľnej dražby vymáha aj nároky bez právneho základu...“ (uznesenie najvyššieho súdu č. k. 4Cdo/149/2020 z 23. februára 2022, nález Ústavného súdu SR sp.zn. III. ÚS 416/2022 z 13. júla 2023)
Súdny dvor EÚ opakovane judikoval, že vykonanie ex offio kontroly relevantných zmluvných podmienok nie je o možnosti, ale o povinnosti: „Úloha, ktorú v konkrétnej oblasti vnútroštátnemu súdu udeľuje právo Spoločenstva, preto nie je vymedzená len možnosťou vysloviť sa k prípadnej nekalej povahe zmluvnej podmienky, ale zahŕňa taktiež povinnosť preskúmať ex offio túto otázku, pokiaľ je súd oboznámený s

právnymi a skutkovými okolnosťami potrebnými na tento účel, vrátane prípadu“ (rozsudok C-243/08, ECLI:EU:C:2009:350, bod 32). Súd má pritom tento cieľ naplniť s takou mierou procesnej ingerencie, ktorá je typická pre ochranu verejného poriadku (porov. uznesenie C-76/10, ECLI:EU:C:2010:685, bod 50), a to bez ohľadu na zastupovanie spotrebiteľa advokátom (porov. rozsudok C-497/13, ECLI:EU:C:2015:357, bod 47)

Aj podľa rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 6Cdo/159/2020 zo 7. decembra 2022 v spore o určenie neplatnosti dražby bolo možné aj podľa právnej úpravy ustanovenia § 21 ods. 2 zákona č. 527/2002 Z. z. prejudiciálne posúdiť či spochybniť neplatnosť záložnej zmluvy v spojitosti s konštatovaním porušenia ustanovení zákona č. 527/2002 Z. z. Výkonu dražby nepredchádza žiadna predbežná kontrola a ani iné preskúmanie pohľadávky a preverenie splnenia podmienok, preto je nevyhnutné dikciu prvej vety § 21 ods. 2 zákona č. 527/2002 Z. z. vykladať extenzívne tak, že dôvodom neplatnosti dražby môže byť porušenie akýchkoľvek procesných alebo hmotnoprávných podmienok výkonu záložného práva a výkonu dražby, ktoré vedú k spochybneniu platnosti zmluvy, platnosti záložnej zmluvy, existencie záložného práva, pravosti a splatnosti pohľadávky, jej výšky a charakteru pohľadávky, ktorá môže byť tvorená plneniami v rozpore s dobrými mravmi, či z neprijateľných zmluvných podmienok. Podľa názoru ústavného súdu je tento záver najvyššieho súdu plne ústavne konformný (uznesenie sp.zn. II. ÚS 329/2023 z 21. júna 2023).

Hoci súčasná právna úprava dobrovoľných dražieb do istej miery zužuje možnosť namietania neplatnosti dobrovoľnej dražby len na dôvody (i) neplatnosti zmluvy o zriadení záložného práva, (ii) porušenie ustanovení zákona č. 527/2002 Z. z. a (iii) trestnej činnosti, súdy sú v konaní o určenie neplatnosti dražby povinné ex offa skúmať aj to, či záložná zmluva, ak má charakter spotrebiteľskej zmluvy, neobsahuje neprijateľné zmluvné podmienky. Inak povedané, ak je predmetom súdneho konania určenie neplatnosti dražby v zmysle zákona č. 527/2002 Z. z. a procesná strana spochybňuje platnosť záložnej zmluvy majúcej spotrebiteľský charakter, súdy sú povinné aplikovať aj hmotné právo k neprijateľným zmluvným podmienkam (§ 52 a nasl. OZ). Len tak môže byť zabezpečená zodpovedajúca právna ochrana spotrebiteľa, s poukazom na vyššie citované závery rozhodovacej praxe najvyššieho súdu a ústavného súdu

Dovolací súd opätovne na tomto mieste zdôrazňuje, že ochrana spotrebiteľa sa prejavuje aj v tom, že všeobecné súdy sú povinné ex offa skúmať neprijateľnosť zmluvných podmienok, za predpokladu, že tieto spadajú do predmetu konania, t.j. ak tieto súvisia s predmetom sporu, ako ho vymedzili procesné strany. Uvedené potom v posudzovanom prípade opodstatňovalo záver o povinnosti súdov oboch inštancií vyrovnať sa nielen so zmluvnými podmienkami obsahnutými v zmluve o zriadení záložného práva, ale vzhľadom na akcesorický charakter záložného práva bolo nepochybne potrebné ex offa preskúmať aj samotnú zmluvu o úvere. Povinnosťou súdov oboch inštancií preto bolo z tohto hľadiska preskúmať aj obsah hlavného, zabezpečeného záväzku, pretože to mohlo mať podstatný vplyv na (ne)platnosť záložnej zmluvy, účinky záložného práva, a v konečnom dôsledku aj na (ne)platnosť samotnej dobrovoľnej dražby. Súdy nižších inštancií preto viazala povinnosť zaoberať sa otázkami pravosti a splatnosti pohľadávky (osobitne zamerajúc pozornosť na otázku zosplatnenia úveru), jej výšky (osobitne zamerajúc pozornosť na výšku úrokov, poplatkov či ďalšieho príslušenstva) a charakteru pohľadávky zabezpečenej predmetným záložným právom, ktorá môže byť tvorená plneniami v rozpore s dobrými mravmi, či z neprijateľných zmluvných podmienok. Ak má súd poskytnúť záložcovi ako spotrebiteľovi účinnú ochranu pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami, nie je to možné bez toho, aby dôsledne preskúmal základný úverový vzťah zabezpečený záložným právom.

S ohľadom na vyššie uvedené dospel dovolací súd k záveru, že odvolací súd (rovnako ako aj súd prvej inštancie) vec nesprávne právne posúdil, keď žalobkyni v plnej miere neposkytol účinnú ochranu, ktorá jej ako spotrebiteľke vyplýva z hmotného práva, a v súdnom konaní nepodrobil akcesorickú zmluvu o zriadení záložného práva, ako ani ňou zabezpečený hlavný záväzok - zmluvu o úvere, ex offa prieskumu neprijateľných zmluvných podmienok. Nesprávne právne posúdenie veci je v kontexte prejedávanej veci navyše o to zásadnejšie, že súdy oboch inštancií vzťah medzi žalobkyňou a žalovanou 1/ založený zmluvou o zriadení záložného práva posudzovali ako vzťah spotrebiteľský, na ktorý sa aplikujú ustanovenia o ochrane spotrebiteľa.“

28. Teória procesného práva podmieňuje úspech strany v spore unesením dvoch bremien. Ide o bremeno tvrdiť skutočnosti, ktoré môžu privodiť jeho úspech v spore a jednak bremeno tieto skutočnosti preukázať (§ 132 ods. 1 CSP). Predmetné ustanovenie stanovuje ak dôkaznú povinnosť v sporovom konaní t.j. povinnosť označiť dôkazy na svoje tvrdenia. Zásadne na stranách sporu leží iniciatíva pri zhromažďovaní dôkazov. Strana, ktorá neoznačila dôkazy potrebné na preukázanie svojich tvrdení, nesie nepriaznivé dôsledky v podobe takého rozhodnutia súdu, ktoré bude vychádzať zo skutkového

stavu, zisteného na základe vykonaných dôkazov. Zákon určuje dôkazné bremeno ako procesnú zodpovednosť strany sporu za výsledok konania, pokiaľ je určený výsledkom vykonaného dokazovania. Dôsledkom toho, že tvrdenie strany sporu nie je preukázané v tom zmysle, že súd ho nepovažuje za pravdivé, ani na základe navrhnutých dôkazov, ani na základe dôkazov, ktoré súd vykonal bez návrhu, je pre stranu sporu nepriaznivé rozhodnutie.

29. Podľa § 382 CSP, ak má odvolací súd za to, že sa na vec vzťahuje ustanovenie všeobecne záväzného právneho predpisu, ktoré pri doterajšom rozhodovaní veci nebolo použité a je pre rozhodnutie veci rozhodujúce, vyzve strany, aby sa k možnému použitiu tohto ustanovenia vyjadrili.

30. V danom prípade zmluvou o postúpení pohľadávok č. 0226/2020/CE zo dňa XX.X.XXXX (č.l. 221 spisu) Slovenská sporiteľňa a.s., postúpila na žalovaného v 1. rade pohľadávku z úveru na bývanie č. XXXXXXXXXXXX poskytnutého žalobcom.

31. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobcovia podaním doručeným súdu prvej inštancie XX.XX.XXXX namietali aktívnu vecnú legitimitáciu žalovaného v 1. rade ako navrhovateľa dražby.

32. Podľa § 92 ods. 8 ZoB účinnom v čase postúpenia pohľadávky, ak je napriek písomnej výzve banky alebo pobočky zahraničnej banky jej klient nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky, môže banka alebo pobočka zahraničnej banky svoju pohľadávku zodpovedajúcu tomuto peňažnému záväzku postúpiť písomnou zmluvou inej osobe, a to aj osobe, ktorá nie je bankou (ďalej len „postupník“), aj bez súhlasu klienta; týmto nie sú dotknuté pravidlá pre postupovanie pohľadávok zo zmlúv o spotrebiteľskom úvere podľa osobitného predpisu^{87ac} ani pravidlá pre postupovanie pohľadávok zo zmlúv o úveroch na bývanie podľa osobitného predpisu.^{87ad} Toto právo banky alebo pobočky zahraničnej banky nemôže uplatniť, ak klient ešte pred postúpením pohľadávky uhradil banke alebo pobočke zahraničnej banky omeškaný peňažný záväzok v celom rozsahu vrátane jeho príslušenstva; to neplatí, ak súčet všetkých omeškaní klienta so splnením čo len časti toho istého peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky presiahol jeden rok. Pri postúpení pohľadávky je banka alebo pobočka zahraničnej banky povinná odovzdať postupníkovi aj dokumentáciu o záväzkovom vzťahu, na ktorého základe vznikla postúpená pohľadávka; banka alebo pobočka zahraničnej banky môže postupníkovi poskytnúť informáciu o jednotlivých iných záväzkových vzťahoch medzi bankou alebo pobočkou zahraničnej banky a klientom len za podmienok a v rozsahu ustanovených týmto zákonom.

33. Spôsobilým predmetom postúpenia v zmysle ust. § 92 ods. 8 483/2001 Z. z. o bankách a o zmene a doplnení iných zákonov (ďalej v texte ako „ZoB“) teda môže byť iba pohľadávka alebo jej časť, ktorá je už (1) splatná, a to za predpokladu predchádzajúcej (2) písomnej výzvy banky a skutočnosti, že klient banky je napriek výzve (3) nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní. Uvedené predpoklady sú zákonným predpokladom pre platné postúpenie pohľadávky banky. Musia byť kumulatívne splnené v čase postúpenia pohľadávky. Uvedené ustanovenie je lex specialis k inštitútu cesie.

34. Nedodržaním zákonných podmienok postúpenia bankovej pohľadávky sa takéto postúpenie dostáva do rozporu s dikciou zákona s priamym dopadom na platnosť právneho úkonu. Prezumpcia znalosti predpisov zverejnených v zierke zákonov pritom vylučuje dobromyseľnosť postupníka.

35. Listom zo dňa XX.XX.XXXX právny predchodca žalovaného v 1. rade vyhlásil mimoriadnu splatnosť pohľadávky zo Zmluvy o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa XX.XX.XXXX. Oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti boli doručené žalobcom v 1. a 2. rade a nebohému M. N., nar. XX.XX.XXXX, naposledy bytom A. XXX.

36. Zo Zmluvy o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa XX.XX.XXXX vyplýva konečná splatnosť úveru ku dňu XX.XX.XXXX, to znamená, že konečná splatnosť úveru z úverovej zmluvy nepredchádzala postúpeniu pohľadávky ku dňu XX.XX.XXXX.

37. Podľa § 565 Občianskeho zákonníka, ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky.

38. Ustanovenie § 565 Občianskeho zákonníka umožňuje, aby v prípade, ak ide o plnenie v splátkach, veriteľ požiadal dlžníka o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšej nasledujúcej splátky. Účinnosť uplatnenia práva podľa § 565 Občianskeho zákonníka je podmienená tým, že dodávateľ v uvedenej lehote pred uplatnením tohto práva v zmysle § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka upozornil spotrebiteľa na to, že toto právo využije. Bez takéhoto včasného upozornenia je uplatnenie neúčinné. (JUDr. Jaroslav Krajčo, Občiansky zákonník pre prax; Komentár; Vydalo Vydavateľstvo Eurounion, máj 2015, str. 758-759).

39. Kľúčovou podmienkou pre platné zosplatenie úveru v zmysle § 565 Občianskeho zákonníka je dohoda strán konania o možnosti veriteľa žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky. Je povinnosťou žalovaného v 1. rade ako právneho nástupcu po veriteľovi uzavretie takejto dohody a splnenie i ďalších podmienok vyžadovaných § 565 Občianskeho zákonníka pre platné zosplatenie úveru tvrdiť a preukázať.

40. Odvolací súd vyzval žalovaného v 1. rade výzvou z XX.XX.XXXX, aby v lehote 20 dní od doručenia výzvy oznámil, na základe akej dohody (zmluvnej podmienky) sa žalobcovia v 1. a 2. rade dohodli s právnym predchodcom žalovaného v 1. rade (Slovenská sporiteľňa a.s.) na možnosti využiť právo veriteľa upravené v § 565 Občianskeho zákonníka, v dôsledku ktorého právny predchodca žalovaného v 1. rade vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru zo Zmluvy o poskytnutí úveru ku dňu XX.XX.XXXX.

41. Žalovaný v 1. rade vo svojej odpovedi zo dňa XX.XX.XXXX oznámil, že vyhlásenie mimoriadnej splatnosti bolo dojednané v bode 8.4 písm. a) Obchodných podmienok Slovenskej sporiteľne, a.s. pre poskytovanie úverov a povolených prečerpaní Privátnym klientom a MIKRO podnikateľom ako aj v bode 7.6.1 písm. a) Všeobecných obchodných podmienok, ktoré tvorili neoddeliteľnú súčasť Úverovej zmluvy. Zároveň predložil kópiu Obchodných podmienok Slovenskej sporiteľne, a.s. pre poskytovanie úverov a povolených prečerpaní Privátnym klientom a MIKRO podnikateľom v znení účinnom od 01.07.2007 a Všeobecných obchodných podmienok v znení účinnom od 01.08.2002.

42. Podľa bodu 8.4 písm. a) Obchodných podmienok Slovenskej sporiteľne, a.s. pre poskytovanie úverov a povolených prečerpaní Privátnym klientom a MIKRO podnikateľom ak dôjde akémukoľvek prípadu porušenia, banka je oprávnená najmä vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru Pohľadávky Banky v lehote, ktorú určí v Oznámení o vyhlásení mimoriadnej splatnosti.

43. Podľa bodu 7.6.1 písm. a) Všeobecných obchodných podmienok, ak dôjde k porušeniu akékoľvek zmluvnej povinnosti alebo zmluvného dojednania zo strany klienta alebo ak je klient v omeškaní so splatením jednej splátky istiny alebo úrokov, ktoré trvá viac ako 10 dní, banka je oprávnená vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru, t.j. požadovať splatenie pohľadávky zo zmluvy o úvere v lehote, ktorú banka určí v oznámení o mimoriadnej splatnosti.

44. Z obsahu samotného zosplatenia úveru zo dňa XX.XX.XXXX však vyplýva, že ten bol zosplatený z dôvodu, že nastal dôvod porušenia v zmysle bodu 8.1 písm. a) Produktových obchodných podmienok pre Hypotekárne a Splátkové úvery Slovenskej sporiteľne, a.s. s účinnosťou od 01.01.2015. Tieto všeobecné obchodné podmienky však žalovaný v 1. rade odvolaciemu súdu nepredložil.

45. Podľa judikatúry súdov Slovenskej republiky je v zásade prípustné uplatňovanie takých obchodných podmienok, v ktorých si zmluvné strany môžu dohodnúť obsah práv a povinností, ktorými sa vzájomne budú riadiť, pričom tieto práva a povinnosti sú obvykle obsiahnuté priamo v zmluve. To však automaticky neznamena, že je vylúčená aplikácia všeobecných či iných obchodných podmienok, na ktoré zmluva môže odkazovať. Pre spotrebiteľské zmluvy platí, že nemôžu obsahovať dojednania, ktoré sú v rozpore s požiadavkami dobrej viery alebo znamenajú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán. Ďalej sú to aj také dojednania, s ktorými spotrebiteľ nemá možnosť sa oboznámiť pred podpisom zmluvy. Ak majú byť takéto obchodné podmienky súčasťou zmluvy, ktorá na ne odkazuje, tak preto, aby boli záväzné, je potrebné vyjadriť s nimi súhlas zmluvných strán, čomu musí predchádzať oboznámenie sa s ich obsahom. Na preukázanie oboznámenia sa s nimi nepostačuje len konštatovanie, resp. vyhlásenie spotrebiteľa vo formulárovej zmluve o tom, že bol s obchodnými podmienkami oboznámený, ako sa uvádza v čl. III. bod 3 Zmluvy o splátkovom úvere zo dňa XX.XX.XXXX, že všetky právne

vzťahy výslovné neupravené v Úverovej zmluve sa budú riadiť príslušnými ustanoveniami Úverových podmienok, VOP, Obchodným zákonníkom a ostatnými právnymi predpismi.

46. Ak majú byť všeobecné obchodné podmienky súčasťou zmluvy, je potrebné vyjadriť s nimi súhlas. Dôkazné bremeno ohľadne existencie vôle spotrebiteľa byť viazaný nielen zmluvou, ale aj všeobecnými obchodnými podmienkami, ako aj skutočnosť, že spotrebiteľ bol s týmito podmienkami riadne oboznámený, zaťažuje dodávateľa, pričom pre preukázané oboznámenie sa nepostačuje len konštatovanie a vyhlásenie spotrebiteľa vo formulárovej zmluve o tom, že bol s obchodnými podmienkami oboznámený. Obchodné podmienky v spotrebiteľských zmluvách majú slúžiť predovšetkým na to, aby nebolo nevyhnutné do každej zmluvy prepisovať dojednania technického a vysvetľujúceho charakteru. Naopak, nemajú slúžiť na to, aby do nich často v neprehľadnej, zložito formulovanej a malým písmom písanej forme skryl dodávateľ dojednania, ktoré sú pre spotrebiteľa nevýhodné a o ktorých sa predpokladá, že pozornosti spotrebiteľa najskôr uniknú (napr. rozhodcovská doložka, dojednanie o zmluvnej pokute, vznik možného nepovoleného prečerpania a povinnosť platiť úrok s tým spojený). Všeobecné obchodné podmienky predstavujú rozsiahly, pre priemerného spotrebiteľa na porozumenie náročný text, vopred pripravený dodávateľom, bez možnosti spotrebiteľa zmeniť ich obsah. Z tohto dôvodu existuje nezanedbateľné riziko, že spotrebiteľ si nebude v čase uzavretia zmluvy vedomý svojich zmluvných povinností a zaviazá sa tak k splneniu povinností, pri znalosti ktorej by k uzavretiu zmluvy nepristúpil. Ak banka uvedie podstatné obsahové náležitosti len v rámci rozsiahlych, pre priemerného spotrebiteľa na porozumenie náročných všeobecných obchodných podmienok, nemožno takémuto konaniu priznať právnu ochranu.

47. Dohoda je vždy výsledkom zhody prejavu vôle subjektov, ktoré majú byť dohodou viazané a pre vznik dohody je potrebný prejav vôle dotknutých subjektov smerujúci k uzavretiu dohody. Okolnosť, že žalobcovia ako dlžníci prevzali spoločne s úverovou zmluvou obchodné podmienky banky, neznamená, že s právami a povinnosťami upravenými vo Všeobecných poisťných podmienkach súhlasili a že sa s bankou na týchto právach a povinnostiach dohodli. Preto za situácie, keď dohoda o možnosti využiť právo veriteľa upravené v § 565 OZ bola obsiahnutá iba v Všeobecných zmluvných podmienkach banky, ktorými sa mali riadiť vzťahy neupravené úverovou zmluvou a ktoré podmienky sice žalobcom mali byť prevzaté, ale žalobcami podpísané neboli, odvolací súd nemal na základe akých dôkazov dospieť k záveru, že banka si ako veriteľ so žalobcami za stanovených podmienok možnosť podľa § 565 OZ dohodla a teda žalobcovia ako dlžníci mohli ovplyvniť ich obsah.

48. Platné dojednanie o možnosti predčasného zosplatnenia musí byť teda súčasťou spotrebiteľskej zmluvy, a nie uvedené len vo Všeobecných obchodných podmienkach alebo Produktových obchodných podmienkach, ktoré nie sú ani podpísané dlžníkom. S poukazom na uvedené je zrejmé, že medzi zmluvnými stranami Zmluvy o splátkovom úvere z XX.XX.XXXX nebolo individuálne dohodnuté právo postupcu ako veriteľa žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky. Zároveň konkrétne všeobecné podmienky, podľa ktorých Slovenská sporiteľňa a.s. zosplatnila predmetný úver, žalovaný v 1. rade ani nepredložil.

49. V tomto smere žalovaný v 1. rade neuniesol bremeno tvrdenia. Keďže žalovaný v 1. rade v konaní nepreukázal existenciu dohody o možnosti veriteľa žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky podľa § 565 OZ s dlžníkmi, vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru ku dňu XX.XX.XXXX je v danom prípade neplatné pre rozpor so zákonom podľa § 39 OZ. Zásadným je, že podľa všetkého neexistovala ani pohľadávka žalovaného nevyhnutná pre realizáciu výkonu záložného práva formou dobrovoľnej dražby.

50. Odvolací súd tejto súvislosti poukazuje na rozsudok Súdneho dvora EÚ zo dňa 09.11.2023 vo veci C-598/21, podľa ktorého článok 3 ods. 1, článok 4 ods. 1, článok 6 ods. 1 a článok 7 ods. 1 smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách v spojení s článkami 7 a 38 Charty základných práv Európskej únie sa majú vykladať v tom zmysle, že: bránia vnútroštátnej právnej úprave, podľa ktorej súdne preskúmanie nekalej povahy klauzuly o predčasnej splatnosti obsiahnutej v zmluve o spotrebiteľskom úvere nezohľadňuje proporionalitu možnosti priznanej predajcovi alebo dodávateľovi uplatniť právo, ktoré mu vyplýva z tejto klauzuly, s ohľadom na kritériá súvisiace najmä so závažnosťou nesplnenia zmluvných povinností zo strany spotrebiteľa, takých ako výška splátok, ktoré neboli splatené vo vzťahu k celkovej výške úveru a dĺžke trvania zmluvy, ako aj s možnosťou, že uplatnenie uvedenej klauzuly povedie k tomu, že predajca alebo

dodávateľ môže pristúpiť k vymáhaniu súm dlžných na základe tejto klauzuly predajom rodinného obydlia spotrebiteľa v mimosúdnom konaní.

51. Porušenie povinnosti spotrebiteľa zaplatiť včas splátku úveru je síce vážnym porušením zmluvnej povinnosti, no nesplnenie si tejto povinnosti nemôže byť „in genere“ bez ďalšieho rozhodujúcim prvkom na skúmanie prijateľnosti, resp. neprijateľnosti dohody o predčasnej splatnosti. Pokiaľ neexistovala možnosť zvrátenia dôsledkov predčasnej splatnosti tak, ako to konštatuje Súdny dvor vo veci C-415/11 pre prípad, že by bolo platne dohodnuté (rozsudok Súdneho dvora zo 14. marca 2013 vo veci C-415/11, bod 73), bolo by zosplatnenie aj preto neakceptovateľné.

52. Pokiaľ žalovaný v 1. rade vo svojej odpovedi na výzvu odvolacieho súdu namietal, že v konaní vedenom na Okresnom súde Humenné pod sp. zn. 7Csp/88/2019 už bola právoplatne posúdená predbežná otázka vyhlásenia mimoriadnej splatnosti postupovanej pohľadávky a žaloba bola zamietnutá z dôvodu premlčania, a teda je jej opätovne posudzovanie v rozpore s právnou istotou, odvolací súd sa s tou námietkou nestotožňuje a poukazuje pritom na rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci C-600/19 z 17.05.2022, MA proti Ibercaja Banco SA.

53. Podľa tohto rozsudku Súdneho dvora sa článok 6 ods. 1 a článok 7 ods. 1 smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách sa majú vykladať v tom zmysle, že bránia vnútroštátnej právnej úprave, ktorá z dôvodu účinku právnej sily rozhodnutej veci a preklúzie neumožňuje ani súdu preskúmať ex offo nekalú povahu zmluvných podmienok v rámci konania o výkone rozhodnutia týkajúceho sa nehnuteľnosti zaťaženej hypotékou, ani spotrebiteľovi po uplynutí lehoty na podanie námietky dovoľávať sa nekalej povahy týchto podmienok v tomto konaní alebo v neskoršom určovacom konaní, pokiaľ uvedené podmienky už boli pri začatí konania o výkone rozhodnutia týkajúceho sa nehnuteľnosti zaťaženej hypotékou predmetom preskúmania ich prípadnej nekalej povahy vykonaného súdom ex offo, ale ak súdne rozhodnutie povoľujúce výkon rozhodnutia týkajúceho sa nehnuteľnosti zaťaženej hypotékou neuvádza žiadne odôvodnenie, aspoň v stručnej forme, preukazujúce toto preskúmanie, a ani neuvádza, že posúdenie vykonané týmto súdom po uvedenom preskúmaní už nebude možné spochybniť bez podania námietky v uvedenej lehote.“

54. Taktiež odvolací súd odkazuje na najnovší rozsudok Súdneho dvora vo veci C-178/23 z 07.11.2024, podľa ktorého článok 7 ods. 1 smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách v spojení s jej dvadsiatym štvrtým odôvodnením, zásadou efektivity a článkom 47 Charty základných práv Európskej únie sa má vykladať v tom zmysle, že: vnútroštátnemu súdu neukladá povinnosť preskúmať prípadnú nekalú povahu podmienok zmluvy uzatvorenej medzi predajcom alebo dodávateľom a spotrebiteľom, pokiaľ tieto podmienky už boli preskúmané iným vnútroštátnym súdom, ktorého rozhodnutie má právnu silu rozhodnutej veci, a to aj vtedy, ak pred týmto prvým súdom spotrebiteľ nebol zastúpený advokátom, nezúčastnil sa na pojednávaní a nevyužil opravný prostriedok, ktorý mal k dispozícii, za predpokladu, že toto rozhodnutie bolo spotrebiteľovi riadne doručené s uvedením opravných prostriedkov, ktoré má k dispozícii, a že neexistujú iné osobitné dôvody súvisiace s priebehom tohto konania, ako je napríklad nedostatok odôvodnenia uvedeného rozhodnutia, ktoré by mohli spotrebiteľovi brániť v účinnom výkone jeho procesných práv alebo ho účinne od tohto výkonu odradiť.

55. Z odôvodnení rozsudkov súdov vydaných vo veci sp.zn. 7Csp/88/2019 a následne 7CoCsp/33/2020 vyplýva, že tie rozhodli vo veci, bez toho, aby sa venovali (ne)prijateľnosti zmluvnej podmienky vo vzťahu k možnosti veriteľa vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru. S poukazom na vyššie spomínanú judikatúru Súdneho dvora je možné ex offo preskúmať neprijateľné zmluvné podmienky, aj keď už boli predmetom preskúmania v skoršom konaní, keď nebolo preukázané, že zmluvné podmienky týkajúce sa predčasnej splatnosti úveru boli individuálne dojednané.

56. Porušenie povinnosti spotrebiteľa zaplatiť včas splátku úveru je síce vážnym porušením zmluvnej povinnosti, no nesplnenie si tejto povinnosti nemôže byť „in genere“ bez ďalšieho rozhodujúcim prvkom na skúmanie prijateľnosti, resp. neprijateľnosti dohody o predčasnej splatnosti.

57. Podľa rozsudku Súdneho dvora vo veci C-421/14 z 26.01.2017, podľa ktorého pokiaľ ide o posúdenie vnútroštátnym súdom prípadnej nekalej povahy podmienky

týkajúcej sa splatnosti celého dlhu z dôvodu neplnenia povinností zo strany dlžníka počas určitého obdobia, je úlohou tohto súdu preskúmať, či možnosť predajcu alebo dodávateľa rozhodnúť o splatnosti celého úveru závisí od toho, že si spotrebiteľ nesplnil povinnosť, ktorá je v spornom zmluvnom vzťahu podstatná, či sa táto možnosť priznáva v prípadoch, v ktorých je takéto nesplnenie povinnosti dostatočne závažné z hľadiska doby splácania úveru a jeho výšky, či táto možnosť predstavuje odchýlku od právnych predpisov uplatniteľných v danej oblasti pri neexistencii osobitných zmluvných ustanovení, a či vnútroštátne právo stanovuje primerané a účinné prostriedky, ktoré spotrebiteľovi, na ktorého sa takáto podmienka uplatní, umožnia, aby odvrátil účinky takejto splatnosti úveru.

58. V tomto prípade bolo teda možné platne postúpiť len splátky, ktoré ku dňu postúpenia už boli splatné v zmysle uzatvorenej úverovej zmluvy, a to za splnenia podmienky omeškania a doručenia výzvy podľa § 92 ods. 8 ZoB.

59. Podstatným článkom, od ktorého sa odvíja postup banky pri postúpení pohľadávky tretej osobe bez súhlasu klienta, je výzva adresovaná dlžníkovi na zaplatenie, ktorá musí byť preukázateľne zaslaná dlžníkovi.

60. Ustanovenie § 92 ods. 8 ZoB, vyžaduje, aby banka pred zamýšľaným postúpením pohľadávky inému subjektu, ktorého výber ako už bolo konštatované spotrebiteľ (klient) nemôže ovplyvniť, dala tento svoj zamýšľaný postup na vedomie spotrebiteľovi a to písomnou výzvou na plnenie s upozornením, že aj keď napriek tejto výzve bude spotrebiteľ viac ako 90 kalendárnych dní s plnením čo i len časti svojho záväzku voči banke v omeškaní, musí si byť spotrebiteľ vedomý a musí počítat s tým, že banka aj bez jeho súhlasu svoju pohľadávku voči nemu môže postúpiť inému aj nebankovému subjektu, t.j. subjektu voči ktorému už spotrebiteľ nebude požívať ochranu v zmysle ochrany svojich citlivých údajov tvoriacich predmet bankového tajomstva, vymožitelnej národnou bankou

61. Inými slovami povedané, v záujme ochrany slabšej strany vo vzťahu s bankou, t.j. v záujme ochrany spotrebiteľa z hľadiska ochrany jeho citlivých údajov tvoriacich predmet bankového tajomstva, pred ich sprístupnením tretím osobám nebankového charakteru, ktorých postupy sú z hľadiska nakladania a spracovania s týmito údajmi nekontrolovateľné a nevyvozitelnej národnou bankou, dal zákonodarcu v § 92 ods. 8 ZoB spotrebiteľovi možnosť, rozhodnúť sa, či aj napriek písomnej výzve banky na plnenie podstúpi riziko, aby jeho údaje boli sprístupnené nebankovému subjektu ak po výzve nebude viac ako 90 kalendárnych dní banke plniť a tak aby bolo nakladanie s jeho údajmi nekontrolovateľné národnou bankou alebo spotrebiteľ bude konať svedomím, že sám svojím konaním, keď ani po takejto výzve banky viac ako 90 kalendárnych dní nebude banke plniť, sa pripravil o ochranu nakladania so svojimi údajmi tvoriacimi predmet bankového tajomstva.

62. Banka nezaslaním predmetnej výzvy spotrebiteľovi podľa § 92 ods. 8 ZoB, nie je oprávnená spotrebiteľa o toto jeho rozhodnutie (v lehote min. 90 kalendárnych dní po zaslaní výzvy, pozn.) pripraviť, resp. tomuto oprávneniu spotrebiteľa korešponduje zákonná povinnosť banky, aby pred zamýšľaným postúpením svojej pohľadávky voči spotrebiteľovi na tretiu osobu (aj nebankového charakteru), takúto výzvu spotrebiteľovi zaslala, aby toto postúpenie pohľadávky bolo účinné aj z hľadiska zákonných požiadaviek ZoB.

63. Písomná výzva podľa § 92 ods. 8 ZoB je faktickým úkonom, ktorý je nevyhnutnou podmienkou možnosti ďalšieho právneho úkonu, a to postúpenia pohľadávky zo strany banky na osobu, ktorá nie je bankou aj bez súhlasu jej klienta (spotrebiteľa), po uplynutí zákonom stanovenej lehoty min. 90 kalendárnych dní. V prípade, ak tento faktický úkon nebol preukázateľne vykonaný a doručený dlžníkovi, nemôže byť platná ani zmluva o postúpení, z ktorej žalobca odvodzuje svoju aktívnu vecnú legitimitáciu.

64. Výzva v zmysle ust. § 92 ods. 8 ZoB musí byť kvalifikovaná. Zákon síce nestanovuje žiadne osobitné obsahové náležitosti na túto výzvu, avšak z obsahu a zmyslu tohto ustanovenia nepochybne vyplýva, že nestačí akákoľvek výzva banky na zaplatenie, ale touto výzvou musí banka jednak vyzvať dlžníka na zaplatenie dlžnej sumy s uvedením lehoty 90 dní a upozorniť ho, že po márnom uplynutí tejto lehoty bude banka oprávnená postúpiť pohľadávku na iný, hoc aj nebankový subjekt, bez súhlasu dlžníka.

65. Odvolací súd konštatuje, že v odpovedi na výzvu odvolacieho súdu zo dňa XX.XX.XXXX vo vzťahu ku splneniu podmienok postúpenia bankovej pohľadávky žalovaný v 1. rade žiadne tvrdenia o

splnení povinnosti zaslať písomnú výzvu zamýšľaným postúpením pohľadávky nebankovému subjektu neuviedol. Z obsahu spisu vyplýva, že žalovaní v 1. a 3. rade vo svojom podaní doručenom XX.XX.XXXX uviedli, že za výzvu podľa § 92 ods. 8 ZoB považujú výzvu zo dňa XX.XX.XXXX, ako aj zo dňa XX.XX.XXXX, ktorou boli dlžníci vyzvaní na úhradu splatnej pohľadávky. K svojmu podaniu priložili výzvu zo dňa XX.XX.XXXX, ktorou banka oznamuje dlžníkom, že sú v omeškaní so splácaním pohľadávky vo výške 2.043,51 eura a že v prípade jej neuhradenia v stanovenej lehote, banka je oprávnená vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru a pristúpiť k realizácii výkonu záložného práva. Taktiež žalovaní v 1. a 3. rade predložili výzvu zo dňa XX.XX.XXXX o mimoriadnom zosplatnení pohľadávky zo zmluvy o úvere.

66. Odvolací súd dospel k záveru, že žalovaný v 1. rade ako postupník nepreukázal, že jeho právny predchodca postupoval v súlade s ust. § 92 ods. 8 ZoB, keď nepreukázal, že žalobcom ako dlžníkom bola zaslaná písomná výzva podľa § 92 ods. 8 ZoSÚ.

67. V uvedenej súvislosti odvolací súd poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Cdo/266/2020 zo dňa 31.03.2022 podľa ktorého obsah ustanovenia § 92 ods. 8, veta prvá ZoB predpokladá výlučnú a samostatnú písomnú výzvu banky, že je jej klient v omeškaní so splnením čí len časti svojho záväzku. Skrz spotrebiteľský charakter dojednanej zmluvy o úvere nemožno prisvedčiť oznámeniu o mimoriadnej splatnosti úveru aj charakter výzvy v zmysle § 92 ods. 8 ZoB. Na uvedené rozhodnutie nadviazal Najvyšší súd SR ďalej vo svojich rozhodnutiach sp. zn. 4Cdo/75/2020 zo dňa 27.10.2022 a v najnovšom sp. zn. 9Cdo/90/2023 z 30.10.2024, v ktorom sa odklonil od svojho predchádzajúceho právneho názoru uvedeného v rozhodnutí sp.zn. 9Cdo/165/2022 z 27.9.2023, v ktorom skonštatoval, že nie je možné považovať za správny právny názor odvolacieho súdu, že vo výzve podľa § 92 ods. 8 ZoB musí banka klienta informovať o možnosti postúpiť pohľadávku na tretiu osobu, pričom výzvou v zmysle § 92 ods. 8 ZoB môže byť aj oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru za predpokladu, že dlžník mal objektívnu možnosť oboznámiť sa s obsahom takéhoto adresovaného jednostranného právneho úkonu (§ 45 ods. 1 OZ).

68. Z uvedených dôvodov neobstojí tvrdenia žalovaných v 1. a 3. rade, že za takúto výzvu možno považovať aj výzvu banky zo dňa XX.XX.XXXX a oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti zo dňa XX.XX.XXXX. Tieto boli síce boli obom dlžníkom doručené a bankou realizované ešte pred postúpením pohľadávky (XX.XX.XXXX), avšak na úplne inom právnom základe a to na podklade § 53 ods. 9 a § 565 Občianskeho zákonníka a nie na podklade § 92 ods. 8 ZoB, pretože jedná sa o výzvu na plnenie s následkom zosplatnenia celého úveru, ako aj samotné mimoriadne zosplatnenie úveru, a nie s následkom postúpenia pohľadávky inému subjektu, ako to vyžaduje § 92 ods. 8 ZoB.

69. Tým, že banka výzvu obom žalobcom nezaslala, resp. táto skutočnosť zo strany žalovaného v 1. rade nebola v konaní preukázaná, neposkytla im dostatočný priestor na vykonanie krokov voči „svojej“ banke za účelom zotrvania s ňou vo vzťahu. Preto aj tohto dôvodu nebolo preukázané splnenie zákonom požadovaných predpokladov na postúpenie splatnej pohľadávky. Zmyslom a cieľom ustanovenia § 92 ods. 8 ZoB bolo dosiahnuť stav, aby mal dlžník dostatok času na vykonanie opatrení zotrvať na vzťahu so „svojou“ bankou a tak zotrvať aj vo sfére kontrolovanej Národnou bankou Slovenska.

70. Keďže žalovaným v 1.rade nebolo preukázané naplnenie všetkých predpokladov možnosti postúpenia pohľadávky tak, ako to vyžaduje ustanovenie § 92 ods. 8 ZoB (splatnosť pohľadávky v čase jej postúpenia výzva banky adresovaná dlžníkovi pred postúpením pohľadávky), postúpenie pohľadávky nie je možné považovať za platné, a to s poukazom na § 39 Občianskeho zákonníka. Pokiaľ je teda zmluva o postúpení pohľadávky neplatná pre rozpor s § 39 Občianskeho zákonníka, žalovaný v 1. rade sa nestal platne záložným veriteľom a nemohol byť aktívne legitimovaným na podanie návrhu na vykonanie dobrovoľnej dražby v zmysle § 7 ods. 1 zákona o dobrovoľných dražbách. Predmetná dobrovoľná dražba zo dňa XX.XX.XXXX je tak neplatná pre rozpor zo zákonom podľa § 39 Občianskeho zákonníka.

71. Rozhodnutie o neplatnosti dražby nepredstavuje prekážku res iudicata, a pokiaľ nastane zmena pomerov a predaj obydlia spotrebiteľa sa stane už nevyhnutne poslednou možnosťou, ďalší proces výkonu dobrovoľnej dražby s tkzv. „nepriestrelnou“, resp. judikovanou pohľadávkou súčasne primeranou k hodnote nehnuteľnosti môže byť výkon záložného práva, ako aj dražba, akceptovateľná, a to tak, ako už bolo uvedené za stavu existencie platnosti dohody po zosplatnení.

72. Na základe vyššie prijatých právnych záverov, odvolací súd podľa § 388 CSP zmenil rozsudok súdu prvej inštancie tak, ako je uvedené vo výroku I. tohto rozsudku.

73. Podľa § 396 ods. 2 CSP ak odvolací súd zmení rozhodnutie, rozhodne aj o nároku na náhradu trov konania na súde prvej inštancie.

74. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

75. Keďže odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvej inštancie, rozhodol o troch prvoinstančného a odvolacieho konania podľa § 396 ods. 2 CSP. Zároveň týmto rozhodol aj o odvolaní žalovaných v 1. a 3. rade, ktorí nesúhlasili s dôvodmi hodných osobitného zreteľa podľa § 257 CSP, ktoré použil súd prvej inštancie pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania prvej inštancie. V rámci celého konania už boli úspešní žalobcovia v 1. a 2. rade, preto im vznikol nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči neúspešným žalovaným v 1., 2. a 3. rade v rozsahu 100 %. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP)

76. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP)